

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Cob/24/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119225326
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6119225326.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Andreja Radomského v sporovej veci žalobcu: AutoM Geci Borov, s.r.o., so sídlom Podhrunkovská 2635/1A, 093 02 Vranov nad Topľou, IČO: 46 860 355, zastúpeného: AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenému JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 37 928 422, o zaplatenie 112,05 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8Cb/10/2019-100 z 23.6.2020, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom pre zmeškanie súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 112,05 eur s 5 % p.a. úrokom z omeškania zo sumy 112,05 eur od 6.4.2018 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

2. O žalobe rozhodol podľa § 274 CSP, nakoľko boli kumulatívne splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 23.6.2020 navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného a zároveň boli splnené podmienky v zmysle § 274 CSP. Žalovaný sa nedostavil na pojednávanie, na ktoré bol riadne a včas predvolaný, pričom bol riadne poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a zároveň neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami. Neprítomnosť na pojednávaní žalovaný ospravedlnil pracovnými povinnosťami a pracovnou vyťaženosťou ako aj z dôvodu hospodárnosti, pričom uvedené dôvody bližšie nekonkretizoval a nepredložil ani žiadny dôkaz preukazujúci veľkú pracovnú zaneprázdnenosť neumožňujúcu účasť na nariadenom pojednávaní. Tieto dôvody nemožno považovať za vážne okolnosti neúčasti právneho zástupcu žalovaného, prípadne žalovaného na nariadenom termíne pojednávania. „Hoci zákon taxatívne nevymenováva, čo je možné považovať za ospravedlniteľný dôvod neúčasti na nariadenom pojednávaní, resp. čo je možné považovať za vážnu okolnosť neúčasti na nariadenom pojednávaní, je už rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov ustálené, že sa má jednať o okolnosť objektívnej povahy, ktorá je náhla, neočakávaná, nepredvídaná, brániaca v možnosti účasti na nariadenom pojednávaní. Za ospravedlniteľný dôvod, resp. za vážnu okolnosť neprítomnosti na pojednávaní možno považovať len závažné prekážky, ktoré sú preukázané a ktoré bránia žalovanému sa dostaviť na nariadené pojednávanie. Existenciu takejto vážnej okolnosti je pritom povinný tvrdiť a preukázať žalovaný, resp. jeho právny zástupca“ (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14Cob/54/2019 zo dňa 19.9.2019).

3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti rozsudku pre zmeškanie v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie (§ 356 písm. b/ CSP) a navrhol rozsudok pre zmeškanie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Namietal, že vychádzajúc z dôvodovej správy k zakotvenému inštitútu rozsudku pre zmeškanie žalovaného vyplýva, že tento inštitút slúži ako procesná sankcia za pasivitu žalovaného. Žalovaný pritom nečinný nebol. Žalovaný podaním zo dňa 22.6.2020 ospravedlnil neúčasť žalovaného a jeho právneho zástupcu na pojednávaní nariadenom na deň 23.6.2020, a to z dôvodu neodkladných pracovných povinností a pracovnej vyťaženia v tomto termíne, ako aj z dôvodu hospodárnosti konania aby nedochádzalo k zbytočnému navyšovaniu trov konania. Žalovaný v ospravedlnení uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a zároveň informoval súd, že súhlasí s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Prvoinštančný súd nevyhodnotil ospravedlnenie žalovaného ako dôsledok vážnych okolností o čom sa žalovaný dozvedel až zo samotného rozsudku. Ak prvoinštančný súd posúdil ospravedlnenie žalovaného ako nedôvodné mal postupovať podľa § 183 ods. 4 CSP a upovedomiť žalovaného, že žalovaným uvádzané dôvody ospravedlnenia vrátane jeho súhlasu s prejednaním veci v jeho neprítomnosti nemieni akceptovať. Je povinnosťou súdu bezodkladne informovať dotknutú stranu o súdnom posúdení uvádzaných dôvodov ospravedlnenia. Prvoinštančný súd vydal rozsudok pre zmeškanie žalovaného bez splnenia podmienok pre jeho vydanie, keďže žalovaný bol v súdnom konaní aktívny, riadne ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní, informoval súd, že súhlasí s prejednaním veci v jeho neprítomnosti a nebol zo strany súdu informovaný, že by súd posúdil jeho ospravedlnenie ako nedôvodné. Nebola splnená kumulatívna podmienka na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného uvedená v ustanovení § 274 písm. b/ CSP.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok pre zmeškanie ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Konštatoval, že vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného na pojednávaní je možné, ak sú kumulatívne splnené podmienky: 1/ žalobca dané na pojednávaní navrhne, 2/ žalovaný sa nedostavil aj keď bol riadne a včas predvolaný a poučený a 3/ žalovaný neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami svoju neprítomnosť, pričom ospravedlnenie žalovaného neobsahuje žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vážnu okolnosť, ktorá by mu bránila zúčastniť sa na pojednávaní. Takéto „bianko“ ospravedlnenie nemožno považovať za kvalifikované ospravedlnenie, teda urobené včas a odôvodnené vážnymi okolnosťami. Inštitút rozsudku pre zmeškanie žalovaného na pojednávaní je určitým druhom sankcie v podobe straty sporu, ktorej sú vystavení pasívni žalovaní, ako je tomu v tomto prípade. Platí zásada, že vec by sa mala spravidla rozhodnúť na jednom pojednávaní, najmä ak nejde o právne a skutkovo zložitú vec, ako je to aj v tomto prípade. Jedným z primárnych a prvotných predpokladov na to, aby súd vydal rozsudok pre zmeškanie žalovaného na pojednávaní je to, že to žalobca na pojednávaní navrhne a až týmto momentom, keď žalobca dané navrhne, súd začne skúmať splnenie ostatných predpokladov na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Súd na základe návrhov, tvrdení, dôkazov rozhoduje, nesupluje postup či povinnosti strán a neupozorňuje ich na ich nesprávny postup. Žalovaný bol na možnosť vydania rozsudku pre zmeškanie žalovaného riadne upovedomený. Procesná obrana žalovaného spočívajúca v tom, že bol v konaní aktívny, nie je relevantná pre posúdenie správnosti vydania rozsudku pre zmeškanie z dôvodu neúčasti žalovaného na pojednávaní. V prípade vydania rozsudku pre zmeškanie z dôvodu neúčasti žalovaného na uskutočnenom pojednávaní sa posudzuje splnenie podmienok podľa § 274 CSP, pričom v prípade vydania rozsudku pre zmeškanie žalovaného z dôvodu procesnej pasivity žalovaného sa posudzuje splnenie podmienok podľa § 273 CSP.

8. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

9. Podľa § 274 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a/ na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

10. Podľa § 356 písm. b/ CSP, odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

11. Podľa § 121 ods. 5 CSP, lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

12. Odvolací súd sa najskôr zaoberal prípustnosťou odvolania proti napadnutému rozsudku, v súvislosti s tým konštatuje, že odvolanie proti tomuto rozsudku je prípustné, lebo odvolanie žalovaného bolo podané z dôvodu, že neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie.

13. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý je následkom procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca, ktorý iniciuje konanie a má záujem na efektívnom vedení veci a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany. Právna úprava účinná od 1.7.2016 Civilného sporového poriadku rozlišuje rozsudok pre zmeškanie žalovaného pred nariadením pojednávania (§ 273 CSP) a po nariadení pojednávania (§ 274 CSP). V posudzovanom spore bolo súdnym prvej inštancie rozhodnuté podľa ust. § 274 CSP, na návrh žalobcu na nariadenom pojednávaní z dôvodu, že sa riadne predvolaný žalovaný nedostavil na pojednávanie a svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlnil.

14. V zmysle ustanovenia § 274 CSP súd rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, ak sú kumulatívne splnené uvedené podmienky: 1. žalovaný sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie; 2. žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami a po 3. žalobca navrhol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Uvedené podmienky musia byť splnené súčasne, v rovnakom čase, čo však neznamená, že musia počas konania nastať iba v jeden určitý moment. Rozsudkom pre zmeškanie žalovaného je možné rozhodnúť na ktoromkoľvek nariadenom pojednávaní, za predpokladu, že sú kumulatívne splnené vyššie uvedené podmienky na jeho vydanie.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnom spore boli kumulatívne splnené len 2 z 3 podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, tzn. neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Právny zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní konanom dňa 23.6.2020 aj z dôvodu nenavyšovania trov konania v súlade so zásadou hospodárnosti konania a súhlasil, aby súd prvej inštancie rozhodol na pojednávaní vo veci bez jeho účasti. Uvedené ospravedlnenie bolo právnym zástupcom žalovaného odoslané elektronickou poštou a doručené súdu prvej inštancie dňa 22.6.2020. Z uvedeného teda vyplýva, že právny zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neprítomnosť včas, teda deň pred konaním pojednávania. S poukazom na vyššie citované ustanovenie § 121 ods. 5 CSP možno podanie právneho zástupcu žalovaného považovať za doručené včas, teda ešte pre konaním samotného pojednávania v predmetnom spore.

16. Z dôvodu, že právny zástupca žalovaného riadne a včas ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní konanom dňa 23.6.2020, neboli kumulatívne splnené zákonné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, a preto nebolo možné v predmetnom spore vydať rozsudok pre zmeškanie žalovaného.

17. Pokiaľ ide o samotné dôvody neúčasti na pojednávaní, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalovaný v ospravedlnení na pojednávanie uviedol, že sa pojednávania nezúčastní, aby sa zbytočne nenavyšovali trovy konania. Tiež sa výslovne vyjadril, že uplatnil už všetky jemu známe prostriedky obrany v zmysle ustanovenia § 153 ods. 1 CSP. Je tiež potrebné poukázať na to, že žalovaný nežiadal o odročenie pojednávania a súhlasil s rozhodnutím vo veci bez jeho prítomnosti. Ak by odvolací súd pripustil prísne formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP tak, ako to urobil súd prvej inštancie, bolo by potrebné dospieť k absurdnému záveru, že strana (žalovaný) aby predišiel vydaniu rozsudku pre zmeškanie má povinnosť (resp. jeho zástupca) byť prítomný na (každom) pojednávaní. Súd je pritom povinný zabezpečiť stranám sporu vykonať právo na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je aj možnosť (nie povinnosť) zúčastniť sa na pojednávaní, keďže neprítomnosť sporovej strany alebo jej zástupcu na pojednávaní nie je bez ďalšieho prekážkou riadneho prejednania veci. Tiež nemožno

konštatovať, že žalovaný bol doposiaľ v konaní pasívny. Žalovaný použil prostriedky procesnej obrany v súlade s ustanovením § 153 CSP (sudcovská koncentrácia konania), keď riadne pripojil a označil dôkazy, ktoré je potrebné vykonať a snažil sa ospravedlniť z pojednávania z dôvodu hospodárnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu zo strany žalovaného sa nejednalo o marenie spravodlivosti. Žalovaný bol aktívnou stranou sporu, aj keď sa pojednávania na súde prvej inštancie nezúčastnil, so súdom prvej inštancie komunikoval.

18. V prejednávanej spore súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalobcu na vydanie rozsudku pre zmeškanie majúci za to, že boli splnené podmienky pre takéto rozhodnutie. Odvolací súd považuje postup súdu prvej inštancie za formalistický. Súd prvej inštancie si vybral spôsob rozhodnutia procesne nie najvhodnejší. Súd totiž nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho môže a musí odchýliť, pokiaľ to vyžaduje zmysel a účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku.

19. V prípade jednotlivých rozhodnutí iných súdov, na ktoré žalobca poukázal, odvolací súd poznamenáva, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatné súdy rozhodujúce v skutkovo a právne obdobných sporoch zaväzoval rozhodnúť identicky. Zároveň v prípade poukazu na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.1.2020, sp. zn. 5Obdo/26/2019, odvolací súd uvádza, že v citovanom rozhodnutí bola riešená odlišná situácia, keďže žalovaný ani jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili, svoju neprítomnosť ani jeden neospravedlnil a o odročenie pojednávania nepožiadali.

20. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

21. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

22. Z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP), pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP). Odvolací súd zrušil aj výrok súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov ako výrok viazaný k meritórnemu rozhodnutiu.

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

24. Úlohou súdu prvej inštancie bude vec znova prejednať a vo veci rozhodnúť tak, aby bola zaistená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov oboch strán sporu, predovšetkým s ohľadom na zmysel Civilného sporového konania, pretože súdy sú v prvom rade povolané k tomu, aby zákonom stanoveným spôsobom poskytovali túto ochranu práv. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude posúdiť uplatnený nárok žalobcu, za tým účelom v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie, výsledky celého konania potom náležite zhodnotiť a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, výsledky dokazovania posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení (s ich uvedením) a následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

25. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).